

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Бага тойруу 3, Засгийн газрын IV байр,
Утас: 26 04 37, Факс: (976) 6226 3230,
E-mail: info@audit.gov.mn, http://www.audit.mn

2017.02.24 № 3/377

танай _____-ны № _____-т

Аудитын гэрчилгээ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Байгалийн түүхийн музейн 2016 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн эцсийн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, өмчийн өөрчлөлт, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан болон холбогдох бусад тайлбар тодруулга бүхий санхүүгийн тайланд аудит хийв.

Үүрэг хариуцлагын талаархи мэдээлэл

Байгалийн түүхийн музейн удирдлага нь Төсвийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1-д заасны дагуу тайлант хугацааны санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу бэлтгэж, тайлагнах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайлангууд Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт (УСНББОУС), түүнд нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан заавар, журмын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлэгдсэн эсэхэд санал дүгнэлт өгөх нь төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

Санал дүгнэлтийн үндэслэл

Бид аудитыг Аудитын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлж Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журмын дагуу гүйцэтгэсэн. Эдгээр стандарт, журмын шаардлага нь санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэх явдал болно.

Аудитаар санхүүгийн тайлан дахь үлдэгдэл, ажил гүйлгээний дүн хэмжээ болон илчлэл тодруулга, тус байгууллагад мөрдөж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, бүртгэл хөтлөлт, программ хангамж, дотоод хяналтын систем, тэгээрийг дэмжих нотлох зүйлийг сорилын үндсэн дээр шалгаж, удирдлагын хийсэн томоохон тооцооллыг үнэлж цэгнэн, санхүүгийн тайлангийн ерөнхий толилуулгыг үнэлсэн.

Бидний хийсэн аудит тус санхүүгийн тайлан материаллаг алдаагүй эсэхэд санал дүгнэлт өгөх хангалттай үндэслэл болно гэдэгт итгэлтэй байна.

Зөрчилгүй санал дүгнэлт

Байгалийн түүхийн музейн 2016 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээ болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, УСНББОУС-д нийцүүлж Сангийн сайдын баталсан бодлого, аргачлал, журмын дагуу материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн, бодитой илэрхийлсэн байна.

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

(Handwritten signature)

Ц.НАРАНЧИМЭГ

“БАЙГАЛИЙН ТҮҮХИЙН МУЗЕЙ” УТГ-ЫН

2016 оны санхүүгийн тайлан

Аудитын тайлан

Нэмэлт мэдээлэл авахыг хүсвэл
дараах хаягаар харилцана уу:

САГ-ын дарга: Ц.Наранчимэг

Утас: 261663

Цахим хаяг:

naranchimegtse@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Я.Самбууням

Утас: 260512

Цахим хаяг:

sambuunyamyam@audit.gov.mn

Аудитор: Б.Сэржмядаг

Утас: 260512

Цахим хаяг:

serjmyadaqb@audit.gov.mn

Байршил: Чингэлтэй дүүрэг

Цахим хуудас: www.audit.mn

Хавсралт 1: Аудитын тайлан

Хавсралт 2: Аудитын гэрчилгээ

Хавсралт 3: Менежментийн захидал

Хавсралт 4: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

“Релаэнс секюритиз аудит”ХХК

Ахлах аудитор: Б.Мягмар

Утас 99813174

Хаяг: БЗД, 26-р хороо, Энканто таун,
306-р байр, 1-р давхар, 32 тоот Улаанбаатар

1. Аудит хийх хууль эрх зүйн үндэслэл
2. Байгууллагын хууль, эрх зүйн орчин
3. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа
4. Аудитын шалгуур үзүүлэлт, аудитын аргазүй, хэрэгжүүлсэн горим, хяналтын сорил болон нарийвчилсан горим, түүний үр дүн
5. Дотоод хяналт
6. Материаллаг байдал
7. Төсвийн орлого, зардлын гүйцэтгэл, түүний талаарх тайлбар
8. Шилэн дансны мэдээлэл
9. Олж тогтоосон гол эрсдэлүүд, түүний үр дагавар
10. Гол, онцлог гүйлгээний талаарх (тохиромжтой бол) тайлбар
11. Аудитаар илрүүлсэн гол зөрчлүүд, тэдгээрийг шийдвэрлэсэн талаар:
12. Материаллаг бус залруулагдаагүй алдаануудын талаарх тайлбар:
13. Анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал
14. Дараагийн аудитаар авч үзэх асуудлууд
15. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл
16. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
17. Зөвлөмж
18. Аудитын гэрчилгээний тохирох загварын талаарх дүгнэлт

ИТ ХИЙХ ХУУЛЬ ЭРХ ЗҮЙН ҮНДЭСЛЭЛ:

Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1, Төрийн аудитын тухай хуулийн 15.1.2 дүгээр заалтыг үндэслэн Төрийн аудитын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.3 дугаар зүйлд заасан Үндэсний аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд “Байгалийн түүхийн музей” УТГ-н 2016 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд /САГ/2017/266/СТА-ТШЗ/ аудит хийлээ.

Аудитыг Төсвийн тухай, Төрийн аудитын тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулиуд болон холбогдох бусад хууль, тогтоомжийн хүрээнд Аудитын Олон Улсын Стандартын зарчмуудад нийцүүлэн, төлөвлөлтийн шатанд боловсруулсан төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу явуулав.

“Байгалийн түүхийн музей” УТГ-ын төсвийн 2016 оны санхүүгийн тайлан Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандарт /УСНББОУС/, түүнд нийцүүлэн гаргасан улсын төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, заавар, журмын дагуу үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь энэхүү аудитын зорилт байв.

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлангаа УСНББОУС, түүнд нийцүүлсэн Сангийн сайдын холбогдох журмууд, төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, дагуу үнэн зөв, бодитой бэлтгэх үүрэгтэй.

“Байгалийн түүхийн музей” УТГ-ын санхүүгийн тайлан УСНББОУС, түүнд нийцүүлж Сангийн сайдын холбогдох журмууд, төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, УСНББОУС-тай нийцүүлж, материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

“Байгалийн түүхийн музей” УТГ нь 2016 оны санхүүгийн тайлангийн аудитыг 2016 оны 09 дүгээр сарын 16-наас эхлэн 2017 оны 02 дугаар сарын 17-ны өдөр хүртэл аудитыг, хийхээр төлөвлөн “Реланс Секюритиз Аудит” ХХК-ны аудитын баг хэрэгжүүлэв. /ТАБ-СТА-А-9/

“Байгалийн түүхийн музей” УТГ нь 2016 оны санхүүгийн тайланд аудит хийж өгнө үү? Гэсэн хүсэлтийг 2016 оны 11 дугаар сарын 30-нд “Реланс Секюритиз Аудит” ХХК-д ирүүлсэн байна.

“Реланс Секюритиз Аудит” ХХК аудитыг 2016 оны 09 дүгээр сарын 16-наас 2017 оны 2 дугаар сарын 17-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2017 оны 2 дугаар сарын 25-нд “Байгалийн түүхийн музей” УТГ-ын удирдлагад гардуулна.

Байгууллагын хууль, эрх зүйн орчин:

“Байгалийн түүхийн музей” УТГ-н байгууллагын төсвийн захирагч нь Монгол улсын “Төсвийн тухай”, “Компанийн тухай”, хуулиудын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулж байна. Тайлант онд тухайн байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг гол хууль, тогтоомж, түүнд нийцүүлэн гарсан журам, зааварт өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа:

“Байгалийн түүхийн музей” нь “Нийгэмд үйлчилж, соён гэгээрүүлэх, соёлын өвийг цуглуулах, хадгалах, судлан шинжлэх, дэлгэн үзүүлэх улмаар Ази тивдээ тэргүүлэх зэргийн Байгалийн түүхийн музей болох хэтийн зорилготой.

“Байгалийн түүхийн музей” УТГ-ын байгууллагын үйл ажиллагааны талаар төлөвлөлтийн шатанд ТАБ-СТА-А-1 маягтад тодорхой тусгасан.

Аудитын шалгуур үзүүлэлт, аудитын арга зүй,

хэрэгжүүлсэн горим, хяналтын сорилболон

нарийвчилсан горим, түүний үр дүн:

Аудит хийхэд Нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, УСНББОУС, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийг шалгуур болгон ашиглав.

Аудитаар “Байгалийн түүхийн музей” УТГ-ын 2016 оны санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөх үүднээс төсвийн захирагчийн удирдлагын бэлтгэсэн санхүүгийн тайлан нь материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй нотолгоо олж авахын тулд төсвийн дансдын уламжлалт эрсдэл болон хяналтын эрсдэлийг тогтоон тухайн байгууллагын зүгээс тавьж буй дотоод хяналтыг үнэлж баримтжууллаа. /ТАБ-СТА-А-5/

Санхүүгийн тайланг бэлтгэн гаргахад баримталсан бодлого, зарчмуудыг үнэлж, зарим гүйлгээ ихтэй томоохон дансдад түүвэрчилсэн байдлаар аудитын нарийвчилсан горим, сорил 17-г гүйцэтгэв. /ТАБ-СТА-В-3/

Тухайн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, системтэй танилцахад “Байгалийн түүхийн музей” УТГ-н санхүүгийн үйл ажиллагаанд хэрэглэгдэх нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг шинээр боловсруулан байгууллагын удирдагаар батлуулан 2015 оны 1 дүгээр улиралаас эхлэн мөрдөж ажиллах шаардлагатай.

“Байгалийн түүхийн музей” УТГ нь санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа компьютерийн системийн үйл ажиллагаатай асуулга явуулах аргаар танилцан түүний нарийн төвөгтэй байдлын үнэлгээг хийхэд бага буюу мэдээллийн технологийн мэргэжилтэнг оролцуулах шаардлагагүй гэсэн үнэлгээ авсан тул аудитыг шууд гүйцэтгэлээ. /ТАБ-СТА-В-2/

“Байгалийн түүхийн музей” УТГ-н санхүүгийн үйл ажиллагааг бүртгэх, хянах, боловсруулах үйл ажиллагааг санхүүгийн программаар боловсруулан санхүүгийн тайлан бэлтгэх аргачлалын дагуу санхүүгийн тайланг гаргасан байна.

Материаллаг байдлыг тооцсон тухайд:

Гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг цэвэр хөрөнгийн/1.633.785.735-643.200=1.633.142.535/0.1 хувиар тогтоож, хүлээн зөвшөөрөх алдааны түвшинг 1.633.1 мянган төгрөг гэж тооцов. Нийт орлого болон зардлаас материаллаг түвшинг тогтооход материаллаг түвшин өндөр гарч байгаа тул цэвэр хөрөнгийн 0.2 хувиар материаллаг түвшинг тогтоох нь зохимжтой гэж үзсэн.

Дотоод хяналт:

Санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг нягтлах үүднээс санхүүгийн дотоод хяналтыг шаардлагатай гэж үзэн тодорхой хэмжээгээр судалж үзсэн. Энэ нь материаллаг алдаа гарахаас хамгаалахын тулд жилийн турш үр нөлөөтэй ажиллах ёстой гол хяналтуудыг тодруулах, судлах зорилготой юм.

“Байгалийн түүхийн музей” УТГ нь 2015 онд 3 хүний бүрэлдэхүүнтэй дотоод аудитыг бий болгон тодорхой үйл ажиллагаанд хууль дүрэм хэрхэн биелэгдэж байгаад хяналт тавин хамт олонд мэдээлэж ажиллаж байна.

“Байгалийн түүхийн музей” УТГ нь дотоод хяналт эрсдэлийг төлөвлөлтийн үед бага гэж тооцсон ба дахин хянахад дотоод хяналт хэвийн байна.

Төсвийн орлого, зардлын гүйцэтгэл, түүний талаарх тайлбар:

2016 оны батлагдсан төсвийг сар, улирлын хуваарийн дагуу салбарын яамны Төрийн сангийн харилцах дансаар дамжуулан санхүүжүүлснээс гадна төсвийн хүрээний мэдэгдлийг боловсруулах, төсвийн санхүүжилтийн гүйцэтгэлийг хангах, төсвийг зардлын төрөл зүйлээр хуваарилан гүйцэтгэлд хяналт тавинажилласан байна.

Төрийн сан байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд өдөр тутам тогтмол хяналт тавьж байгаа нь төсвийн зарцуулалтыг үр дүнтэй болоход сайнаар нөлөөлж байна.

“Байгалийн түүхийн музей” нь 2016 онд улсын төсвөөс урсгал зардалд 307.1 сая төгрөг, 2016 онд нэмэлт санхүүжилт байхгүй нийт 307.1 сая төгрөг хүлээн авч ажиллажээ. Үүнээс урсгал зардалд 330.9 сая төгрөг батлагдсанаас 279 сая төгрөгийг зарцуулж, батлагдсан төсвийг 51.9 сая төгрөгөөр хэмнэсэн байна.

Шилэн дансны мэдээлэл:

Шилэн дансны тухай хууль нь Монгол Улсын Засгийн Газрын 2014 оны 7 дугаар сарын 01-ний өдөр батлагдаж 2015 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөж байна. 2016 оны санхүүгийн төсөв төлөвлөгөөгөө шилэн дансны хуулийн дагуу цахим сайтад байрлуулсан байна.

К ТОГТООСОН ГОЛ ЭРСДЭЛҮҮД, ТҮҮНИЙ ҮР ДАГАВАР:

Аудитын төлөвлөгөөний дагуу аудитын 1 эрсдлийг тогтоож, батламж мэдэгдлүүдийн дагууүндсэн хөрөнгийн дансанд нарийвчилсан горим, сорил гүйцэтгэв.

Гол, онцлог гүйлгээний талаарх (тохиромжтой бол) тайлбар:

“Байгалийн түүхийн музей” УТГ-н 2016 оны санхүүгийн тайлан материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэдгийг, түүнийг бэлтгэн гаргахад баримталсан бодлого, зарчмуудыг үнэлж, аудитын явцад санхүүгийн тайланд нөлөөлөхүйц хэмжээний мөнгөн хөрөнгө, үндсэн хөрөнгө, бичиг хэрэг, нэмэлт санхүүжилтийн данс, тээвэр шатахуун, шуудан холбоо зэрэг дансанд ажил гүйлгээ, үлдэгдэл, тооцооллуудыг түүвэрчлэн нарийвчилсан горим, сорилын аргаар шалгалаа. /ТАБ-СТА-В-3/

Эдгээр шалгасан нарийвчилсан сорил нь тус байгууллагын нийт орлогын 9.3хувь, мөнгөн хөрөнгийн 41 хувь, нийт зардлын 55.0 хувь, нийт хөрөнгийн 81,5 хувийг тус тус эзэлж байна.

Аудитаар илрүүлсэн гол зөрчлүүд, тэдгээрийг

шийдвэрлэсэн талаар:

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах материаллаг бус зөрчил илэрлээ.

Үүнд:

1. 1,3 сая төгрөгийн лаброторийн тоног төхөөрөмж худалдан авахдаа МУ-ын Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.1-д заасан “Аж ахуйн тооцоотой үйлдвэрийн газар өөрийн чиг, үүрэг зорилтыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай эдхөрөнгийн жагсаалтыг санхүүгийн жил эхлэхээс 3 сарын өмнө гаргаж, төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага, Сангийн яамаар зардлын дээд хязгаарыг батлуулна” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн: Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газарт хүсэлт тавьж шийдвэрлүүлнэ.

Залруулагдаагүй алдаануудын талаарх тайлбар:

Аудитын стандарт нь аудитын явцад илэрсэн тодорхой биш болон залруулагдаагүй алдаанд анхаарал тавихыг шаарддаг. Залруулагдаагүй алдаанууд гараагүй байна.

Анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал:

Анхаарал татахуйц чухал асуудал үгүй болно.

Дараагийн аудитаар авч үзэх асуудлууд:

“Байгалийн түүхийн музей” УТГ-н 2016 оны санхүүгийн тайлангийн аудитын явцад гүйцээж мөшгин шалгаж амжаагүй эрсдэлтэй асуудал гараагүй болно.

Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл:

“Байгалийн түүхийн музей ” УТГ-ын төсвийн 2016 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 1,3 саятөгрөгийн зөрчилболон байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой 1,3 сая төгрөгний зөрчилд зөвлөмж өглөө.

Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт:

Төсвийн захирагчийн төсвийн 2015 оны санхүүгийн тайланд Үндэсний аудитын газраас хийсэн аудитаар ажилчдын цаг ашиглалтын бүртгэлийг бүрэн хөтлүүлж хэвших гэсэн зөвлөмж өгсөн бөгөөд энэхүү зөвлөмжийг хэрэгжүүлсэн байна.

Зөрчилгүй санал дүгнэлт

"Байгалийн түүхийн музей" УТГ-н 2016 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, цэвэр хөрөнгийнболон өмчийн өөрчлөлт,мөнгөн гүйлгээний тайлан болон тодруулгад тайлагнасан үлдэгдэл, ажилгүйлгээнүүдхолбогдох хууль, УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн хууль, Сангийн сайдын баталсан заавар журмын дагуу материаллаг алдаагүй үнэн зөв, шудрага бодитой илэрхийлсэн байна.

Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан..... хуудас, хавсралтууд.....хуудас, байгууллагын санал .. хуудсыг тус тус хавсаргав.

УАГ
ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

“БАЙГАЛИЙН ТҮҮХИЙН МУЗЕЙ” УТГ-ЫН

2016 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Менежментийн захидал

Тэргүүлэх ач холбогдол №1 зүйлс:

Асуудал 1

Үндсэн хөрөнгө .....

Менежментийн захидал

Үндэсний аудитын газар аудитын явцад илрүүлсэн зүйлсийг нэгтгэсэн менежментийн захидлыг “Байгалийн түүхийн музей ” УТГ–ын удирдлагад зориулж бэлтгэсэн бөгөөд түүнд хяналтын сул тал, горимыг өөрчлөх замаар хягалтыг сайжруулах зөвлөмжийг өглөө.

Энэхүү менежментийн захидлын агуулга АОУС-ын дагуу хийгддэг ТАБ-ын аудитын горимоос урган гарсан болно. Бидний хэрэгжүүлсэн горим, сорил нь санхүүгийн тайлангийн санал дүгнэлт гаргахад зориулагдсан.

Тиймээс аудитын зөвлөмж нь дахин хяналт хийх үеийн нөхцөл байдлын талаархи бидний үнэлэлт, дүгнэлтийг тусгаж байгаа болно.

Төрийн аудитын байгуулага энэхүү зөвлөмжийг та бүхний бүртгэл, тайлагнал, хяналтын үйл ажиллагааг сайжруулах зорилготой бөгөөд харин зөвлөмжийг хүлээн авч, хэрэгжүүлэх ньтанай үүрэг хариуцлага юм.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан “Байгалийн түүхийн музей”УТГ-ын санхүүгийн холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

АУДИТ ХИЙГДСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

Байгууллагын нэр: "Байгалийн Түүхийн Мүзей" УТГ

Тайлант хугацаа : 2016.12.31

/ төгрөгөөр /

мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	ҮЛДЭГДЭЛ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
	МӨНГӨ БА ТҮҮНТЭЙ АДИЛГАХ ХӨРӨНГӨ	(0.00)	-
310201	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө /төгрөгөөр/	(0.00)	-
	АВЛАГА	12,074,623.00	10,989,623.00
3302	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	12,074,623.00	10,989,623.00
	БАРАА МАТЕРИАЛ	61,219,517.67	45,051,655.45
350402	Аж ахуйн материал	54,312,797.67	41,849,655.45
350401	Бичиг хэргийн материал	6,906,720.00	3,202,000.00
	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	73,294,140.67	56,041,278.45
	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,663,595,219.68	1,577,744,456.71
	Биет хөрөнгө	1,663,595,219.68	1,577,744,456.71
39020101	Барилга, байгууламж	2,672,996,000.00	2,672,996,000.00
39020102	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,830,553,540.77)	(1,849,009,900.77)
39020101	Авто тээврийн хэрэгсэл	98,566,333.00	98,566,333.00
39020102	Хуримтлагдсан элэгдэл	(41,926,099.66)	(56,749,094.62)
39020101	Машин, тоног төхөөрөмж	595,683,266.57	598,794,066.57
39020102	Хуримтлагдсан элэгдэл	(337,702,073.03)	(395,126,354.96)
39020401	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	286,229,838.72	286,229,838.72
39020402	Хуримтлагдсан элэгдэл	(145,462,670.15)	(169,013,086.23)
390207	Түүх соёлын дурсгалт зүйлс	359,146,239.00	385,038,729.00
39020803	Номын фонд	4,417,926.00	4,417,926.00
39020801	Бусад үндсэн хөрөнгө	3,000,000.00	3,000,000.00
39020802	Хуримтлагдсан элэгдэл	(800,000.00)	(1,400,000.00)
39030101	Програм хангамж	462,000.00	462,000.00
39030102	Хасагдуулга	(462,000.00)	(462,000.00)
	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,663,595,219.68	1,577,744,456.71
	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,736,889,360.35	1,633,785,735.16
	Богино хугацаат өр төлбөр	819,200.00	643,200.00
	Өглөг	819,200.00	643,200.00
410302	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	(0.00)
410306	Бусад өглөг	819,200.00	643,200.00
	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	819,200.00	643,200.00
	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	819,200.00	643,200.00
5101	Засгийн газрын оруулсан капитал	1,280,383,754.15	1,280,383,754.15
510301	Өмнөх үеийн үр дүн	(676,170,742.18)	(676,170,742.18)
510302	Тайлант үеийн үр дүн	-	(102,927,625.19)
5104	Дахин үнэлгээний зөрүү	1,131,857,148.38	1,131,857,148.38
	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	1,736,070,160.35	1,633,142,535.16
	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	1,736,889,360.35	1,633,785,735.16

АУДИТ ХИЙГДСЭН САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

Байгууллагын нэр : "Байгалийн Түүхийн Музей "УТГ

Тайлант хугацаа 2016.12.31

/ төгрөгөөр /

мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	ГҮЙЦЭТГЭЛ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	-	-
13030101	Урсгал	338,730,000.00	307,148,300.00
	Улсын төсвөөс	345,065,708.67	307,148,300.00
	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	6,335,708.67	-
ДТ(1303011)	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд	552,900.00	-
ДТ(1303011)	Төсвийн урамшуулал	5,782,808.67	-
140502	Хөрөнгийн орлого	100,575,867.00	25,892,490.00
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	445,641,575.67	333,040,790.00
2201	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	407,197,985.14	406,726,633.52
21	АЖИЛЛАГЧИДТАЙ ХОЛБОГДСОН ЗАРДАЛ	248,707,960.92	240,157,951.47
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	224,225,832.00	216,404,222.78
210101	Цалин	204,398,216.00	198,643,322.78
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	15,779,650.00	17,760,900.00
210105	Гэрээтийн цалин	4,047,966.00	-
2102	Нийгмийн хамгааллын шимтгэл	24,482,128.92	23,753,728.69
	Тэтгэвэр болон тэтгэмжийн шимтгэл	24,482,128.92	19,096,828.69
210201	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	24,482,128.92	14,439,828.69
210202	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	-	1,862,800.00
210203	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	-	2,328,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	-	465,700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	-	4,656,900.00
220101	Тогтмол зардал	6,424,697.02	5,896,876.25
210301	Гэрэл цахилгааны зардал	2,578,620.00	2,650,309.00
210302	Түлш, халаалтын зардал	3,358,357.02	2,731,429.25
210303	Цэвэр, бохир усны зардал	487,720.00	515,138.00
	Хангамж, бараа материалын зардал	5,443,650.87	24,612,550.23
210401	Бичиг хэргийн материал	1,122,770.00	1,474,210.00
210402	Тээвэр, шатахууны зардал	1,305,750.00	1,800,400.00
210403	Шуудан холбоо интернетийн төлбөр	1,697,530.87	3,148,266.61
210404	Ном, хэвлэлийн зардал	189,000.00	-
210405	Хог хаягдал устгах, цэвэрлэх	-	300,000.00
210406	Бага үнэ түргэн элэгдэл зүйлс	1,128,600.00	17,889,673.62
220102	Нормативт зардал	-	758,880.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-	758,880.00
	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,681,766.00	4,974,400.00
210604	Урсгал засвар	2,681,766.00	4,974,400.00
	Томилолт, зочны зардал	7,325,985.00	4,368,250.00
210701	Гадаад томилолтын зардал	418,700.00	-
210702	Дотоод томилолтын зардал	6,907,285.00	4,368,250.00

21010315	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураа	9,053,068.15	10,471,172.60
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний	3,348,276.15	5,304,274.60
210802	Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал	2,200,000.00	2,200,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээний төлбөр	160,900.00	815,830.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	2,339,400.00	266,100.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	27,500.00	22,000.00
210807	Газрын төлбөр	976,992.00	1,754,968.00
210809	Улсын мэдээллийн маягтын зардал	-	108,000.00
220103	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	127,560,857.18	115,486,552.97
210902	Хичээл сургалт, үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал	842,000.00	632,500.00
22010322	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	126,718,857.18	114,854,052.97
27	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	51,304,835.71	29,241,781.67
	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	49,127,435.71	29,241,781.67
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	49,127,435.71	29,241,781.67
	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,177,400.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшуулал	2,177,400.00	-
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	458,502,820.85	435,968,415.19
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН	(12,861,245.18)	(102,927,625.19)
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГО	-	-
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДАЛ	-	-
28020204	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	69,125,000.02	-
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	69,125,000.02	-
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН	(81,986,245.20)	(102,927,625.19)

АУДИТ ХИЙГДСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

Байгууллагын нэр : "Байгалийн Түүхийн Музей" УТГ

Тайлант хугацаа 2016.12.31

/ төгрөгөөр /

мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	ГҮЙЦЭТГЭЛ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
13	Тусламж, санхүүжилтын орлого	350,996,136.67	311,988,209.00
	Улсын төсвөөс	338,730,000.00	307,148,300.00
13030101	Урсгал	338,730,000.00	307,148,300.00
130304	Нийгмийн даатгалын сангаас	5,930,428.00	4,839,909.00
	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	6,335,708.67	-
1303011405	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий бол	552,900.00	-
1303011406	Төсвийн урамшуулал	5,782,808.67	-
	Бараа, үйлчилгээний орлого	4,947,196.00	4,375,140.00
1402	Төсөвт байгууллагын ажил, үйлчилгээний орлого	4,947,196.00	4,375,140.00
14020101	Үндсэн үйл ажиллагааны орлого	1,149,505.00	1,085,000.00
14020102	Үндсэн бус үйл ажиллагааны орлого	3,797,691.00	3,290,140.00
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	355,943,332.67	316,363,349.00
	БАРАА АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	288,942,288.96	284,010,767.33
	Ажиллагчидтай холбогдсон зардал	248,830,578.07	247,799,300.47
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	224,348,450.55	221,244,131.78
210101	Цалин	204,520,834.55	203,483,231.78
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	15,779,650.00	17,760,900.00
210105	Гэрээтийн цалин	4,047,966.00	-
2102	Ажил олгочоос нийгтийн даатгалд төлөх шимтгэл	24,482,127.52	23,753,728.69
210201	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	24,482,127.52	23,753,728.69
	Бараа үйлчилгээний урсгал зардал	40,111,710.89	36,211,466.86
	Байр ашиглалтай холбоотой тогтмол зардал	6,424,697.02	5,896,876.25
210301	Гэрэл цахилгааны зардал	2,578,620.00	2,650,309.00
210302	Түлш, халаалтын зардал	3,358,357.02	2,731,429.25
210303	Цэвэр, бохир усны зардал	487,720.00	515,138.00
220103	Хангамж, бараа материалын зардал	5,037,600.87	7,988,682.61
210401	Бичиг хэрэг	669,020.00	1,474,210.00
210402	Гээвэр, шагахуун	1,305,750.00	1,800,400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,697,530.87	3,148,266.61
210404	Ном, хэвлэл	266,000.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	-	300,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,099,300.00	1,265,806.00
22010310	Нормативт зардал	2,020,000.00	2,344,800.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,020,000.00	2,344,800.00
	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,663,866.00	2,425,800.00
210604	Урсгал засвар	2,663,866.00	2,425,800.00
	Томилолт, зочны зардал	7,325,985.00	4,368,250.00
210701	Гадаад албан томилолт	418,700.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	6,907,285.00	4,368,250.00

	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	15,797,562.00	12,065,858.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил, үйлчилгээний төлбөр	10,092,770.00	6,898,960.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,200,000.00	2,200,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	160,900.00	815,830.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	2,339,400.00	266,100.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	27,500.00	22,000.00
210807	Газрын төлбөр	976,992.00	1,754,968.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлдэх	-	108,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	842,000.00	3,922,640.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлаг хийх	842,000.00	632,500.00
	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	57,225,263.71	29,241,781.67
	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	49,127,435.71	29,241,781.67
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	49,127,435.71	29,241,781.67
	Бусад урсгал шилжүүлэг	8,097,828.00	-
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр тэтгэмж	5,930,428.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшуулал	2,167,400.00	-
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (II)	346,167,552.67	313,252,549.00
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	9,775,780.00	3,110,800.00
	Хөрөнгийн орлого	-	-
	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	10,279,800.00	3,110,800.00
2	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	10,279,800.00	3,110,800.00
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	10,279,800.00	3,110,800.00
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	(10,279,800.00)	(3,110,800.00)
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	(504,020.00)	-
ЭХ.ДТ (31)	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	504,020.00	(0.00)
ЭЦ.ДТ (31)	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

АУДИТ ХИЙГДСЭН ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

Байгууллагын нэр : "Байгалийн Түүхийн Музей " УТГ

Тайлант хугацаа 2016.12.31

/ төгрөгөөр /

№	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1		0	0	0	
2	2015 оны 1-р сарын 1-ээрх үлдэгдэл	1,280,383,754.15	1,131,857,148.38	-594,184,496.98	1,818,056,405.55
3	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	
4	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0	0	0	
5	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0	0	0	
6	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0	0	0	
7	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз гарз	0	0	0	
8	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	0	
9		0	0	0	
10	2015 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	1,280,383,754.15	1,131,857,148.38	-676,170,742.18	1,736,070,160.35
11	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				
12	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,280,383,754.15	1,131,857,148.38	-676,170,742.18	1,736,070,160.35
13	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0		0	
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0	0	0	
15	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз гарз	0	0	0	
16	Тайлант үеийн үр дүн		0	-102927625.19	-102927625.19
17	2016 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	1,280,383,754.15	1,131,857,148.38	-779098367.37	1,633,142,535.16

ТАЙЛАНТ ХИЙГДСЭН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Байгууллагын нэр : " Байгалийн Түүхийн Мүзей" УТГ

Тайлант хугацаа 2016.12.31

/ төгрөгөөр /

ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	ДҮН	Хувь
I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	330,878,300.00	278,991,518.33	51886782	84.32
II. НИЙТ ЗАРЛАГЫН ДҮН	330,878,300.00	278,991,518.33	51886782	84.32
IV. УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	330,878,300.00	278,991,518.33	51886782	84.32
Бараа, үйлчилгээний зардал	330,878,300.00	278,991,518.33	51886782	84.32
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	232,846,900.00	216,404,222.78	16442677	92.94
Үндсэн цалин	215,086,000.00	198,643,322.78	16442677	92.36
Унаа, болон бусад нөхөн олговор	17,760,900.00	17,760,900.00	0	100.00
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	25,613,200.00	23,753,728.69	1859471.3	92.74
Тэтгэврийн даатгал	16,299,300.00	23,753,728.69	-7454428.7	145.73
Тэтгэмжийн даатгал	1,862,800.00	-	1862800	0.00
ҮОМШӨ ний даатгал	2,328,500.00	-	2328500	0.00
Ажилгүйдлийн даатгал	465,700.00	-	465700	0.00
Байгууллага төлөх ЭМД ийн хураамж	4,656,900.00	-	4656900	0.00
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	14,510,400.00	5,896,876.25	8613523.8	40.64
Гэрэл цахилгаан	4,262,500.00	2,650,309.00	1612191	62.18
Түлш, халаалт	7,529,900.00	2,731,429.25	4798470.8	36.27
Цэвэр, бохир ус	2,718,000.00	515,138.00	2202862	18.95
Хангамж, бараа материалын зардал	8,000,500.00	7,988,682.61	11817.39	99.85
Бичиг хэрэг	1,291,900.00	1,474,210.00	-182310	114.11
Тээвэр (шатахуун)	1,800,400.00	1,800,400.00	0	100.00
Шуудан холбоо	2,318,600.00	3,148,266.61	-829666.61	135.78
Хог хаягдал устгах цэвэрлэх	300,000.00	300,000.00	0	100.00
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, аж ахуйн эд зүйлс	2,289,600.00	1,265,806.00	1023794	55.29
Нормативт зардал	2,346,000.00	2,344,800.00	1200	99.95
Нормын хувцас зөөлөн эдлэл	2,346,000.00	2,344,800.00	1200	99.95
Эд хогшил худалдан авах	4,275,900.00	4,275,700.00	200	100.00
Багаж, техник, хэрэгсэл	1,849,900.00	1,849,900.00	0	100.00
Урсгал засвар	2,426,000.00	2,425,800.00	200	99.99
Томилолт, зочны зардал	4,373,600.00	4,368,250.00	5350	99.88
Дотоод албан томилолт	4,373,600.00	4,368,250.00	5350	99.88
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	38,237,000.00	13,326,758.00	24910242	34.85
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	31,890,000.00	8,159,860.00	23730140	25.59
Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал	2,200,000.00	2,200,000.00	0	100.00
Даатгалын үйлчилгээ	1,526,300.00	815,830.00	710470	53.45
Тээврийн хэрэгслийн татвар	288,700.00	266,100.00	22600	92.17
Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	77,000.00	22,000.00	55000	28.57
Газрын төлбөр	1,755,000.00	1,754,968.00	32	100.00
Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	500,000.00	108,000.00	392000	21.60
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	674,800.00	632,500.00	42300	93.73
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	674,800.00	632,500.00	42300	93.73

САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	330,878,300.00	278,991,518.33	51886782	84.32
Үндсан үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	1,085,000.00	-1085000	0.00
Төсвөөс санхүүжих	330,878,300.00	277,906,518.33	52971782	83.99
Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	(0.00)	7.45E-09	0
Мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-	0	0
БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	-	-	0	0
АЖИЛЛАГСАД БҮГД	42.00	42.00	0	100
Удирдах ажилтан	1.00	1.00	0	100
Гүйцэтгэх ажилтан	29.00	29.00	0	100
Үйлчлэх ажилтан	12.00	12.00	0	100
СУРАЛЦАГСАД /жилийн дунджаар/	-	-	0	0
Ерөнхий боловсролын сургуульд суралцагсад	-	-	0	0